

Likelydende brev til:

- Statsbygg, Postboks 8106 Dep, 0032 Oslo
- HL-senteret, Postboks 1168 Blindern, 0318 Oslo

VILLA GRANDE, HUK AVENY 56, GNR. 2, BNR. 397, OSLO KOMMUNE

FREDNING ETTER FORSKRIFT MED HJEMMEL I LOV AV 9. JUNI 1978
OM KULTURMINNER § 22 a jf. § 15

Riksantikvaren vedtar med dette forskrift om fredning av Villa Grande, Huk Aveny 56, gnr. 2, bnr. 397, Oslo kommune.

Fredningen skjer med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner §22 a, jf. §15, og forskrift av 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven §12 nr.1.

Omfanget av fredningen

Fredningen omfatter hovedbygningen med tilhørende hageanlegg på sørsiden. Fredningen omfatter bygningens eksteriør og nærmere spesifiserte deler av interiøret.

Fredningen omfatter i tillegg lysthuset med eksteriør og interiør.

Nærmere beskrivelse av omfanget av fredningen fremgår av vedlagt forskrift.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen av Villa Grande er å bevare et anlegg som kan bidra til å belyse de mørkere epokene i historien. De krigshistoriske og personallistoriske aspektene er like viktige som selve arkitekturen.

Fredningen har ikke til hensikt å være til hinder for etableringen av et senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter på eiendommen.

Nærmere utdyping av formålet fremgår av vedlagt forskrift.

Riksantikvaren
Dronningens gate 13
Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 E-post: riksantikvaren@ra.no

Følger av fredningen

Fredningsforskriften innebærer et forbud mot tiltak som er egnet til å motvirke formålet med fredningen.

Forskriften forbyr å rive, flytte, bygge på, endre, forandre materialer eller farger eller foreta andre endringer som går lenger enn vanlig vedlikehold på anlegget. Alle tiltak ut over vanlig vedlikehold krever tillatelse etter kulturminneloven § 15a. Dette omfatter også fast inventar. Søknad om tillatelse sendes antikvariske myndigheter.

Kulturminnemyndigheten kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet, jf. kulturminneloven § 15a.

For bygninger i statlig eie er forvaltningsmyndigheten i henhold til forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven delegert til Riksantikvaren. Dersom bygningen går ut av statlig eie, vil dispensasjonsmyndigheten i henhold til samme forskrift være tillagt den enkelte fylkeskommune.

Det er eier som har ansvaret for det løpende vedlikeholdet. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljene som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflater. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Bakgrunn for fredningssaken

Riksantikvaren har tidligere vurdert bygningen på bakgrunn av en mulig avhending, jf. vårt brev av 17.12.1998. Riksantikvaren vurderte den gang at det ikke var aktuelt med en ordinær fredningsprosess. Etter den siste endringen av kulturminneloven er det nå gitt anledning til å frede bygninger i statlig eie ved forskrift. En forskriftsfredning innebærer en forenklet fredningsprosess, men gir fredningsobjektet lik status som vedtaksfredete kulturminner. Riksantikvaren finner det hensiktsmessig å formalisere vernet av statens verneverdige anlegg gjennom fredning ved forskrift.

Når Riksantikvaren nå freder anlegget, er dette også ut fra en grundigere vurdering av ulike verdiaspekter ved anlegget, og en erkjennelse av det krigs- og personalhistoriske aspektet som vel så viktig som selve arkitekturen.

Fakta om eiendommen

Eier:	Statsbygg. Eiendommen har vært i Statens eie siden 1928.
Adresse:	Huk Aveny 56
Gnr./bnr.:	2/397
Kommune:	Oslo kommune
Fylkeskommune:	Oslo

Planstatus:

Hoveddelen av eiendommen er regulert til spesialområde bevaring – offentlig/allmennyttig formål. Et mindre areal i sør-vest er regulert til friområde/ park/ turvei i tråd med faktisk bruk av området, mens arealet rundt eksisterende internatbygning er avsatt til byggeområde for boliger.

Spesialområdet for bevaring omfatter hovedbygningen med portnerstue, allé, lysthus, uteområder med eksisterende topografi, vegetasjon, etc. og er betydelig større enn området som nå foreslås forskriftsfredet. Reguleringsformålet skal sikre antikvariske og historiske interesser som knytter seg til anlegget. Samtidig reguleres eiendommen med underformål *offentlig/allmennyttig formål* og det legges til rette for at bygningen kan tas i bruk til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge. Innenfor spesialområde bevaring tillates ikke oppført ny bebyggelse. Eksisterende bygninger innenfor spesialområdet tillates ikke revet, tilbygget, påbygget eller endret uten etter samtykke fra kulturminnemyndighetene.

Beskrivelse av anlegget

Lokalisering

Villa Grande ligger på Bygdøy i Oslo, ca 500 m nordøst for Huk-bukten. Hovedbygningen ligger på toppen av en kolle, ca 20 moh, og hevet over omkringliggende villabebyggelse. Adkomsten er fra Huk Aveny i nord via en portbygning. Fra porten svinger en lindeallé i jevn stigning opp mot Villa Grande som ligger omrammet av store furutrær. Hovedinngangen mot nord vender ut mot en gårds plass med preg av borggård. På flaten sør for bygget ligger et større hageanlegg med lysthus.

Eksteriør

Med en grunnflate på hele 630 m² er Villa Grande trolig den største jobbetidsvillaen her til lands. Den er i nordisk romantisk stil og er representativ for villaarkitekturen på begynnelsen av 1900-tallet. Bygningens arkitektoniske utforming er typisk for jobbetidsvillaene.

Bygget er sammensatt av flere bygningsvolumer bygd opp i balanse mellom symmetri og asymmetri. Bygningen består av en hovedfløy med dominerende midtstilt tårn, en lang sidefløy i vest og en smalere bygningskropp i øst. Hovedfløyen er i tre høye etasjer pluss innredet loft. Tårnet har ytterligere to etasjer. Fløyen i øst er i tre etasjer pluss loft, mens sidefløyen i vest har tre etasjer pluss delvis innredet loft/råloft. I tillegg er det full kjeller under denne fløyen.

Sprangene mellom bygningsvolumene og de mange takflatene samt tårn og karnapper, dominerer nord-, vest- og østfasadene. Sørfasaden mot hagen har et roligere preg. Hovedfløyen har her en symmetrisk oppbygging med midtstilt tårn og altan. Hovedinngangen ligger i sokkeletasjen og vender mot gårds plassen i nord. Inngangspartiet har en baldakin båret av et dobbelt søylepar.

Villa Grande har samme grunnplan som Munkebakken på Fornebu, tegnet av Arnstein Arneberg og oppført omtrent samtidig. I eksteriøret gir Villa Grande også assosiasjoner til Norges Banks bygning på Lillehammer.

Bygningen har et borgaktig preg og materialbruken understreker det tunge preget. Underetasjen er i naturstein, mens de øvrige etasjene er i pusset tegl. Den grove sementpussen skulle illudere råkopp (tilsvarende Gamlehaugen i Bergen), men er i dag malt.

Tårnet og en del av de adderte bygningsvolumene er tekket med kobberplater mens resten av takene er tekket med rød takstein. Takene har flere panelte arkoppbygg. Vinduene er smårutede med krysspøst i hovedetasjen. De er jevnt over små og bygningen har et ganske lukket og avvisende preg, spesielt mot nord. En del vinduer og dører har tunge skodder eller smijernsgittere. Etasjeskillere er av armert betong.

Det særpregete anlegget markerer seg i omgivelsene både i størrelse og arkitektur. Tårnet på Villa Grande er et landemerke både fra sentrum og fra sjøen.

Interiør

Vaktmesterleiligheten i enden av vestfløyen er den eneste delen av interiøret som man vet ble innredet på 1920-tallet. Den ble påbygget garasjen i 1929. For øvrig sto Villa Grande som et skall uten fullstendig innredning frem til 1941, da den ble ombygd og innredet av Quisling.

Selv om interiøret preges av den moderne funksjonalistiske arkitekturs metode og materialbruk, er det tydelige referanser til de reaksjonære, tradisjonelle strømningene i Tyskland som også hadde innflytelse i Norge i mellomkrigstiden. Eldre fotografier viser blant annet at det i hirdsalen i underetasjen var takdekorasjoner med assosiasjoner til tysk nybarokk.

Interiørets formgivning og materialkvalitet er i seg selv ikke så imponerende i Villa Grande. Likevel er tilbakevendingen til tidligere historiske stiler, 1600-tallsstemning og nybarokk, interessant i bevaringssammenheng. Interiøret i Villa Grande er eksempel på et trekk ved arkitekturen som frem til nå er viet liten oppmerksomhet, og som det er bevart forholdsvis lite av i Norge. Dette er kanskje det eneste som er igjen av krigsinteriører her i landet.

Bevaringsinteressene i interiøret er først og fremst knyttet til de rommene som Quisling satte sitt preg på. I tillegg til Maria Quislings smykkerom og Vidkun Quislings kontor i 2. etasje gjelder dette hirdsalen i underetasjen, de store rommene i 1. etasje inklusive biblioteket, samt trappehallen med repos og tårnværelsene.

Hageanlegg og lysthus

I dag preges hageanlegget av høyvokste trær. Dette er dels trær som er eldre enn Villa Grande, dels trær som er plantet og dels er det et oppslag av selvsådde trær. På Quislings tid var anlegget forseggjort med blomster, prydbusker, velstelte plener, store marmorurner, springvann og andedam med hvite ender. Mye av dette er i dag borte, men elementer fra det opprinnelige hageanlegget finnes fortsatt under gresset og i buskaset. Blant annet er bassenget som ligger utenfor hovedhusets østfløy, tørrlagt, men ellers intakt.

Fra verandaen utenfor hagestuen fører en bred skifertrapp ned til en gressplen med et geometrisk hellemonster. Den hellelagte plenen avsluttes av en buet tujahekk.

Bak hekken går en smal gangvei på en buet murkant som avslutning på en bratt, plastret skråning ned mot dalsøkket i vest. Videre sørover er en blomstereng med ville blomster og tyttebærlyng. På en pynt lengst sør i hagen ligger lysthuset. Foran lysthuset er en hellelagt plass avsluttet av en buet murkant beplantet med syrin. Det går en gruslagt sti fra hovedbygningen ned til lysthuset. Langs stien vokser roser, asal og kaprifol.

Lysthuset illuderer 1700-tallets arkitektur, og Quisling skal ikke ha gjort noen endringer av det. Lysthuset er i pusset tegl med pyramideformet tegltak og har buede, smårutete vinduer. Interiøret har trebrystning med fyllinger. I hjørnene er det innbygget skap i brystningen. Rundt vinduene og i det skrå feltet som danner overgangen mellom tak og vegger, er det gipsrelieffer.

Historikk

Jobbetidsvillaen Villa Grande

Omkring 1860 besto eiendommen av to villaer, Grande og Rütli. Nåværende bygning ble påbegynt i 1917, opprinnelig planlagt som privatbolig for generaldirektør Sam Eyde, grunnleggeren av Norsk Hydro. Arkitekter var Christian Morgenstjerne og Arne Eide. Omstendighetene tvang imidlertid Sam Eyde til å oppgi prosjektet, og eiendommen ble fradelt og solgt til skipsreder Henrik Østervold. Han engasjerte arkitekt Jens Zetlitz Monrad Kielland til å utarbeide nye og reduserte byggeplaner.

Østervold oppførte råbygget i tidsrommet 1918-21. Kostnaden var 700 000 kroner. Da var Villa Grande fortsatt bare halvferdig, men bygningen ble likevel et enestående monument over de bygningsmessige ambisjoner som fulgte jobbetidens rikdommer.

I 1921 kjøpte Aker kommune eiendommene Huk og Grande på til sammen 140 mål og det uferdige bygget. Kommunen vurderte å bruke Villa Grande til barneskole, men fant at lokalene var lite egnede. I stedet ble et annet bolighus på den store eiendommen tatt i bruk som skole frem til 1926, da den nye skolebygningen sto ferdig. Aker kommune nedsatte en komité som fremla planer om å bygge restaurant, hotell og bad på tomten, men heller ikke dette ble realisert.

I 1926 kjøpte skipsreder Wilh. Wilhelmsen råbygget og 20 mål tomt. Eiendommen Huk, som Aker kommune beholdt, ble offentlig friluftsområde og badestrand. I 1928 overdro Wilhelmsen Villa Grande som gave til Staten. Tanken var at bygningen skulle huse Meteorologisk institutt. Meteorologisk Institutt flyttet imidlertid aldri inn, og bygget forble tomt og uinnredet helt frem til 2. verdenskrig.

1941-1945: Villa Grande blir førerbolig. Krigs- og personalhistorie.

Vidkun Quisling (1887-1945) dannet Nasjonal Samling i 1933. I 1941 hadde han gjennom sine partifeller i Reichskommissar Josef Terbovens kommissariske statsråd samlet den formelle makten i landet i sine hender. Det var bare et tidsspørsmål før okkupasjonsmakten ville plassere ham på toppen som Norges leder.

Som kommende statsoverhode trengte Quisling en mer representativ bolig enn den fire-roms byleiligheten han bodde i. Hitlers forlengede arm i Norge, Terboven, hadde allerede inntatt kronprinsens bolig på Skaugum, og Quisling måtte ha noe som sto i stil. Statspolitiet hadde dessuten fått rapporter om grupper som sto Quisling etter livet, og også på grunn av attentatfaren mente Quisling at han burde ha et mer hensiktsmessig bosted. Innenriksdepartementet lette lenge etter et egnet sted, og valget falt på en statlig eid, stor, men uferdig eiendom utenfor byen, – Villa Grande.

Quisling ga ordre om å sette i gang ombyggingsarbeider og bevilget rikelige midler til å sette den monumentale bygningen i stand og fullføre de storslåtte planene til de første byggherrene. Arkitektene Wilhelm Essendrop og Leif Egeberg fikk oppdraget. Begge arkitektene var NS-medlemmer og ble ekskludert av Norske Arkitekters Landsforbund etter krigen.

Arbeidet ble påbegynt i januar 1941, og totalt ble det brukt 5,6 millioner kroner på å gjøre Villa Grande med sine 82 værelser til en velegnet residens for føreren, tilpasset hans stilpreferanser og pretensjoner. Maria Quisling deltok aktivt i innredningen av bygget. Omregnet til dagens kroneverdi tilsvarer kostnadene ved byggearbeidene godt over 100 millioner kroner.

Men Quisling nøyde seg ikke med bygningen og tomten. Staten kjøpte hele Aker kommunes tomt med park og badeplass for over en million kroner. Hukstranden ble avstengt for publikum, Villa Grandes nærmeste naboer måtte flytte fra sine hus, og tomtene deres ble ekspropriert. Til slutt omfattet eiendommen tre-fire villaer, låve og et fjøs med kuer og høns.

Quisling fryktet for sitt liv og omgav seg med hird, eller ”gjester” som de ble kalt. Mot Huk Aveny fikk han bygget et portanlegg med to vaktstuer. Porten hadde massive granittfløyer på begge sider, men disse ble revet rett etter krigen fordi de stengte et gammelt veifar og fordi de etter kommunens mening var skjemmende. Selve porten står imidlertid fortsatt. Rett utenfor vestfløyen ble det bygget en bunker, forbundet med kjelleren i Villa Grande via underjordiske ganger. Mot slutten av krigen fikk hovedbygningen gittere og stålpanstrede skodder for vinduer og dører.

Den 18. desember 1941 flyttet Maria og Vidkun Quisling inn i Villa Grande som Quisling omdøpte til Gimle. Navnet hentet han fra norrøn mytologi hvor Gimle var gudenes bolig i den lykkelige nye verden etter ragnarok.

I 1928-29 hadde Quisling kjøpt antikviteter, møbler og ikke minst malerier i Moskva. Nå ble de over 130 maleriene fordelt på Gimles mange rom. Men Quislings eget innbo var langt fra nok til å møblere det enorme bygget. Inventar ble anskaffet fra Oslos beste forretninger, og noe ble hentet fra konfiskerte eiendommer. Blant Kongens private eiendeler på Slottet tok man et kaminur, en del møbler og et bilde av Napoleon. Da Det Norske Selskap ble overtatt av tyskerne, hentet man derfra et komplett bestikk i sølv og noen malerier.

Med de eksproprierte eiendommene var parken rundt anlegget på ca 140 mål. Den var pent opparbeidet. På den tidligere offentlige badestranden fikk Quisling satt opp et badehus. Dette huset er i dag sommerrestaurant for badestranden på Huk. I hagen

ved Gimle ble det plassert to marmorstatuer fra Speilsalen på det kongelige Slott. Den ene av statuene var av dronning Maud som ung.

Quisling var født i Fyresdal og følte en sterk tilknytning til Telemark. Derfra fikk han hentet til Gimle et toetasjes loft oppført i 1760-årene. Loftet ble flyttet tilbake til sin opprinnelige plass på gården Nordre Djuvland i Rauland i 1965.

Maria og Vidkun Quisling bodde på Gimle fra 1941 og frem til arrestasjonen i 1945.

Villa Grande i årene etter krigen

Fra mai til november 1945 var Villa Grande offiserskaserne for allierte styrker. Bygningen huset deretter den franske ambassaden i årene 1946-48. I perioden 1948-1962 leide Oslo kommune bygningen av staten og brukte den som reservesykehus og sykehjem. Fra 1963 holdt Statens utdanningscenter for helsepersonell til her. Skolen drev med undervisning for jordmødre, distriktsleger og helsesøstre. I den forbindelse ble det oppført et internatbygg/hybelbygg i skråningen på nordsiden av hovedbygningen i 1964 /1970. På midten av 1990-tallet overtok Høgskolen i Akershus som disponerte bygningen fram til 1998.

I 1999 ble eiendommen lagt ut for salg, men salget ble ikke gjennomført. Samme år ble ideen om å lokalisere *Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge* til Grande lansert. I 2000 ga Stortinget sin tilslutning til forslag fra Arbeids og administrasjonsdepartementet om bruk av Villa Grande til Holocaust-senter. Ombygging og istandsetting av anlegget til dette formålet avsluttes ved årsskiftet 2004/2005.

Opplysningene i dette avsnittet er hentet fra ulike arkiver og skriftlige fremstillinger. Hovedkilde for krigs- og personalhistorien knyttet til Villa Grande er Arve Juritzen: "Privatmennesket Vidkun Quisling og hans to kvinner", Aventura forlag, 1988.

Begrunnelse for fredningen

Villa Grande er et sentralt monument over de bygningsmessige ambisjoner som fulgte jobbetidens rikdommer. Verneverdien er likevel først og fremst knyttet til det krigs- og personalhistoriske aspektet.

Det var på Villa Grande Vidkun Quisling bodde da han utnevnte seg selv til minister-president i 1942. Det var også her han bodde da han ble arrestert i mai 1945. Som førerbolig fra 1941 til 1945 var Villa Grande et viktig samlingssted for makthaverne i det daværende naziregimet. På denne bakgrunn kan Villa Grande ses som en del av dokumentasjonen av en vanskelig tid, et styresett og en historisk epoke som det like fullt er viktig å forholde seg til.

Dagens bygning er i stor grad resultat av arbeid som Quisling fikk utført da han disponerte stedet under 2. verdenskrig. Krigsinteriørene i Villa Grande representerer en type kulturminne som i dag er sjelden, og som frem til nå er viet liten oppmerksomhet i Norge.

Videre saksgang

Forskriften vil bli kunngjort i Norsk Lovtidend.

Ved avhending av eiendommen, må fredningen med referanse til kunngjøringen i Norsk Lovtidend innarbeides i skjøtet før tinglysing.

Vennlig hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Unni Grønn

Vedlegg: Fredningsforskrift med kart og plantegninger

Gjenpart med vedlegg:

- Statsbygg Øst
- Oslo kommune
- Byantikvaren
- Moderniseringsdepartementet
- Miljøverndepartementet
- Fortidsminneforeningen

FORSKRIFT OM FREDNING AV VILLA GRANDE, HUK AVENY 56, GNR. 2, BNR. 397, OSLO KOMMUNE

Fastsatt av Riksantikvaren 3. januar 2005 med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 22a, jf. § 15, og forskrift av 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven § 12 nr.1.

I Omfang

Fredningen omfatter hovedbygningens eksteriør og deler av interiøret.
Bygningsnummer i GAB-registeret: 80015208

Innvendig omfatter fredningen hovedtrapperom med reposer, hirdsalen/spisesalen i underetasjen, biblioteket og øvrige store rom i 1. etasje, Vidkun Quislings kontor samt Maria Quislings smykkerom i 2. etasje og tårnet med tårnværelser og trapperom. De deler av interiøret som omfattes av fredningen, er vist på plantegninger vedlagt forskriften.

Fredningen omfatter også fast innredning som peiser og eldre veggfaste hyller og skap i de rommene som fredes.

Fredningen omfatter i tillegg hagen på sørsiden av hovedbygningen. Det fredede området tilsvarer arealet som er regulert til spesialområde bevaring på denne delen av eiendommen. Fredningsområdet framgår av vedlagt situasjonsplan.

Fredningen omfatter også lysthuset med eksteriør og interiør.
Bygningsnummer i GAB: 81282374

Forskrift om fredning med vedlagt kart og plantegninger skal oppbevares hos eier, Riksantikvaren, fylkeskommunen og kommunen.

II FORMÅLET MED FREDNINGEN

Formålet med fredningen av Villa Grande er å bevare et anlegg som kan bidra til å belyse de mørkere sidene av historien. De krigshistoriske og personalhistoriske aspektene er like viktige som selve arkitekturen.

Fredningen skal sikre både bygningen og de kulturhistoriske verdiene knyttet til anlegget.

Fredningen av bygningens eksteriør skal sikre bygningens arkitektur både som helhet og i detaljeringen av enkeltelementene. Dette innebærer at materialbruk og overflater og eldre bygningselementer som for eksempel dører, vinduer, trapper og rekkverk, skal opprettholdes.

Formålet med fredningen av bygningens interiør er å bevare eldre rominndeling, bygningsdeler, detaljering, dekor og overflater i de deler av interiøret som inngår i fredningsforslaget.

Fredningen skal sikre hageanleggets opprinnelige struktur. Anleggets karakter skal opprettholdes slik det fremstår med terrasser, murer, trapper, grusganger, basseng, lysthus, tujahekk, prydbuskbepantninger og staudebed.

Fredningen av lysthuset skal sikre bygningens eksteriør og interiør.

Fredningen har ikke til hensikt å være til hinder for etableringen av et senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter på eiendommen.

III FREDNINGSBESTEMMELSER

1. Det er ikke tillatt å rive bygningene eller deler av disse.
2. Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller de deler av bygningenes interiør som inngår i fredningen.
3. Utskiftning av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold på bygningenes eksteriør eller fredede deler av interiør er ikke tillatt.
4. Vedlikehold og istandsetting skal skje med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.
5. Tilbakeføringer kan gjennomføres dersom disse utføres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter godkjenning fra kulturminnemyndighetene.
6. Utover ordinær skjøtsel er det ikke tillatt å gjøre endringer i hageanlegget som vil kunne endre anleggets karakter i vesentlig grad. Det er ikke tillatt å rive, bygge om eller endre elementer som murer, trapper, grusganger etc.
7. Hageanlegget kan restaureres i samarbeid med kulturminnemyndighetene. Et oppslag av selvsådde trær og busker kan felles. Utvelgelse av trær for felling må gjøres av fagfolk og i samråd med antikvariske myndigheter. Beplantning med nye planter kan gjøres som del av en tilbakeføring i samråd med kulturminnemyndighetene.
8. Trær og annen vegetasjon kan kun fjernes når det gjøres som del av en tilbakeføring. Når det blir nødvendig å fornye trær, busker eller stauder, skal samme type benyttes og plantes på samme sted. Trær som må felles på grunn av sykdom, skade eller alder, skal erstattes med så store trær som mulig.

Kulturminnelovens bestemmelser gjelder utfyllende i tillegg til denne forskriftens spesielle fredningsbestemmelser.

IV DISPENSASJON

Forvaltningsmyndigheten, jf. punkt V, kan etter søknad i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet, jf. kulturminneloven §15a.

V MYNDIGHET

Forvaltningen av denne fredningsforskriften er lagt til Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

VI SANKSJONER

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av kulturminneloven kan straffes med bøter eller fengsel, jf. kulturminneloven §27.

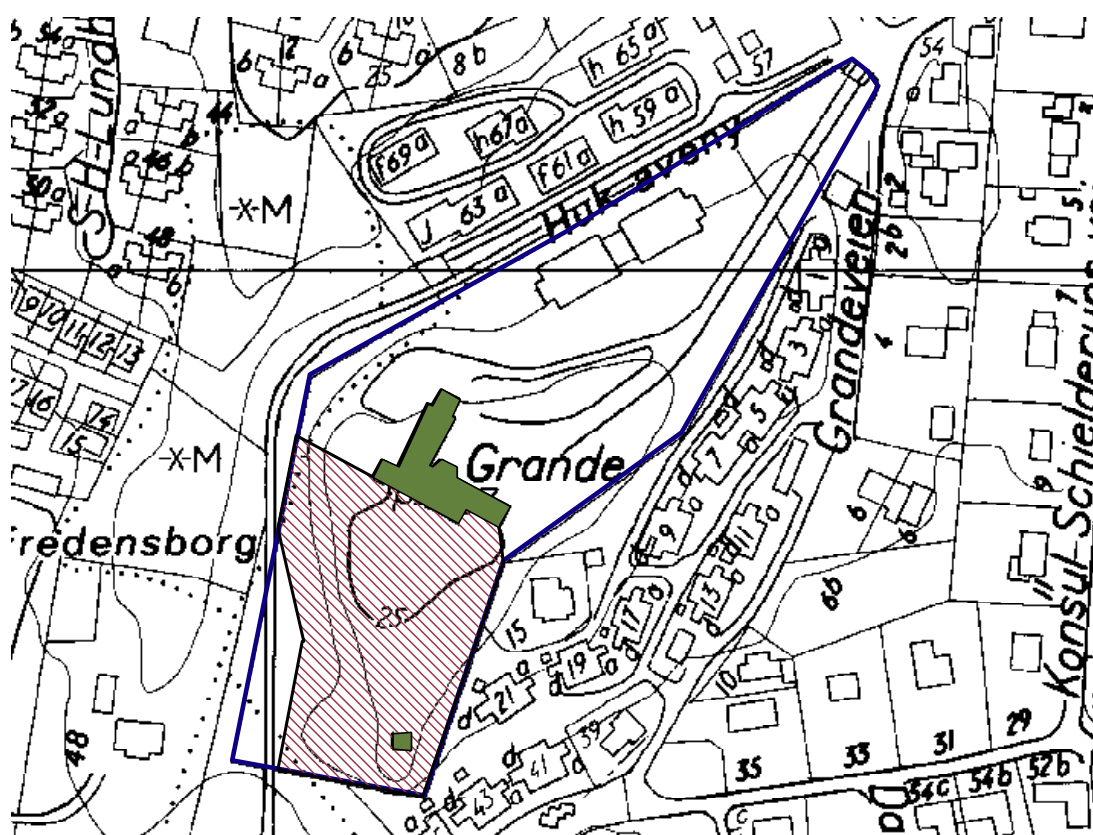
VII IKRAFTTREDEN

Denne forskriften trer i kraft straks.

fastsatt 3. januar 2005

Nils Marstein
riksantikvar

Villa Grande

VILLA GRANDE, HUK AVENY 56,
GNR 2, BNR 397 OSLO KOMMUNE

VEDLEGG TIL FREDNINGSSAK
MARKERING AV FREDNINGSSOBJEKT

KARTGRUNNLAG: ØK-BLAD CN-045-5-4

- Bygning fredet etter KML §22a (jf. §15)
- Hageanlegg fredet etter KML §22a (jf. §15)
- Eiendomsgrense

100 0 100 200

Meter